

EEN HELDENSTRIJD

of

DE KAPITEIN DER BOSCHGEUZEN

EERSTE DEEL

VIJFTIENDE HOOFDSTUK

Judas.

Heins had gepoogd de arme moeder te troosten, maar deze in wanhoop moeten achterlaten, om nog een laatste middel te beproeven voor Antoons heil. Tot dit doel bezocht hij den pastor der St. Walburgakerke, dien hij als een verdraagzaam man kende, wars van de wreedheid, waarmee men de afvalligen tot 't oud geloof wilde terugvoeren.

Heins vond den priester in diens bidvertrek en werd vriendelijk ontvangen.

— Eerwaarde heer, ik ben diep ontroerd door het tooneel van dezen namiddag, maar vreeselijker schok nog bracht me de bekentenis van mijn neef, wiens biechtvader gij zijt.

— Wat, is Antoon Ravels ook een ketter geworden, hij, die zoo vroom, zoo trouw was! vroeg de geestelijke verschrikt.

— Liever zag ik hem een afvallige, hoe zeer ik het ook betreuren zou, dan een ketterjager, wat hij nu worden zal! hernam de bezoeker op heftigen toon.

— Voorzichtig, burger, voorzichtig toch! De muren hebben soms ooren.

— 't Is waar, maar gij kunt mijn gevoelens begrijpen... gij keurt ook die vervolging af... gij bedroeft u over alles, wat onze Kerke ten schande is.

— Voorzichtig, voorzichtig toch! Maar, gij hebt in mijn harte gelezen... ik wil mijn gevoelens verbergen en ik kan niet... heeft men alreeds niet pater Antonius herwaarts gezonden om mijn lauwe prediking onschadelijk te maken... en toch God is mijn getuige, dat ik Zijn leer verkondig! O, soms drukt er iets in mij... en 't is of mijn herte bersten zal... maar burger Heins, moet ik niet stille zwijgen, want zou men mijn geloof geen ketterij noemen! Ik weet dat onze arme kerke zelve de schuld draagt van dien afval, want zij heeft haar spoor verlaten, haar roeping verloochend... Ze is geworden de heerscheresse over de landen en moest de vertroosteres der benauwde herten blijven... zij heeft vergeten 't woord van Christus: « Mijn rijk is niet van deze wereld », en is de bondgenoot geworden der aardsche tronen! Het vuile goud rinkelt op onze altaren... Maar zulks te verkondigen is ketterij...

...Zouden ze niet terugkeeren, drommen afgewekenen, die zich van de kerk hebben afgescheiden, als wij ons barmhartig toonden, als liefde in plaats van haat onze drijfveer was? Ik beklag ze, de verdwaalden... maar ik kan hen niet veroordeelen. Wij, 's Heeren dienaren, lieten hen dolen, joegen ze uit onze tempels, verbitterden hun gemoed, en nu wordt een klove gedolven, die onoverschrijdbaar wezen zal! O, burger Heins, soms heb ik 't gevoel, dat ik een lafaard ben, omdat ik zwijge... Heden stond ik bij de galge en 'k zweeg... morgen zal ik er weer staan... en weer zal ik zwijgen! En zoo zijn er honderden priesters, die zwijgen uit vreeze... En de monniken overvleugelen ons... en wij laten hen de kerke vernietigen, wij zien toe... Wij hebben ook de macht tegen ons, ging de priester voort, als wilde hij zich verontschuldigen... den paus, den koning... en daarom komen er oogenblikken, dat ik mij afvraag: Dool ik niet? Moeten we ons niet streng toonen en 't lichaam verderven om de ziele te redden?

— Neen! antwoordde Heins met kracht, neen, neen! God wil geen geweld, want Hij is Liefde! Neen, wij dolen niet...

— En de Paus?

— Ik kan niet gelooven, dat hij alles weet en het dan goedkeurt, wat hier in Godes naam gebeurt... En moest het toch waar zijn, hoe zou het mijn geloof schokken!

— Maar de Paus heeft de Inkwisitie ingesteld...

— De Inkwisitie is een naam, eerwaarde vader. Heeft de Paus de geestelijke rechtbank geboden dienaren als Titelmans aan te stellen, heeft de Paus geboden wreedheid te plegen?...

— t Lichaam wordt gepijnigd om de ziele te redden...

— Breng mij niet aan 't weifelen, o! schok niet mijn kinderlijk geloof! Maar vader, laat ik u mijn bede op 't harte binden... Gij hebt invloed op mijn neef...

— Niet meer, heer Heins... dezen morgen zag ik hem in den biechtstoel van Pater Antonius!

— Van pater Antonius... dan is hij verloren!

— Ik vreeze het... En de baljuw of de inquisiteur wil hem aanstellen?

— Ja. Nu wordt me alles duidelijk, hij heeft de hulpe van pater Antonius verworven, zei Heins somber. En hij is een trouw dienaar, vervolgde hij bitter, al te trouw, want zijn eerste slachtoffer ligt reeds op het stroo van 't kerkerhol.

— Vrouwe Blommaert?

— Helaas!

— Ik heb het vernomen, dat die vrome christinne aangehouden werd... En als ik dat bedenk, dan komt er weer opstand in mijn gemoed... doch ik ben laf... want wordt ze veroordeeld, dan sta ik weer bij haar strafgevaarte... en 'k zwijge! Maar Godelof, ze wordt slechts beschuldigd van medeplichtigheid aan Blommaerts vlucht...

— Ze wordt beschuldigd van ketterij, eerwaarde vader... ze is het slachtoffer van Titelmans!

— Onmogelijk... gisteren nog knielde ze aan mijn voeten...

— Vraagt de Inkwisitie naar bewijzen. O, mijn geloof wordt geschokt... God beware mij voor afval, maar de strijd wordt moeilijk, en ik vreeze dat er weldra meer afvalligen dan getrouwen zullen zijn.

Geruimen tijd nog bleven de geestelijke en de burger over godsdienstzaken spreken. En eindelijk nam Heins afscheid, hartelijk afscheid, want deze priester en leek voelden zich één...

De avond viel reeds, toen Heins zijn woning bereikte... Hij stapte binnen en bleef verbaasd staan, want de ruime gang was vol krijgsvolk, dat door den hoogbaljuw aangevoerd werd.

— Wat beteekent dit? vroeg de burger verbaasd.

— Ik ben verplicht uw woning te doorzoeken, klonk het antwoord.

Een oogenblik stond Heins als verdwaasd. Waakte of droomde hij?... kwam men zijn woning doorzoeken? Maar dan voer een siddering over zijn leden... hij dacht aan zijn neef, Antoon Ravels!

— Volbreng uw plicht, sprak hij kalm tot den ambtenaar.

— Wij willen met het achtergebouw beginnen, dat op uw hof uitgeeft. Men beschuldigt u, daar geheime bijeenkomsten te houden...

— Men beschuldigt mij! Maar heer baljuw, dit alles moet op een deerlijke vergissing berusten!

— Het geldt u, Frank Heins... en ik verzoek u dringend mij naar genoemd gebouw voor te gaan...

— Volg mij, heer baljuw, en kalm leidde Heins de krijgslieden naar den hof. Hij ontsloot een deur... Ik zal licht halen, een oogenblik geduld, heer baljuw...

Maar twee gewapenden moesten hem vergezellen.

— Word ik reeds zoo erg gewantrouwd? Och! het zal mij niet moeilijk vallen mijn onschuld te bewijzen, hernam de burger.

Hij haalde een lantaarn en lichtte zelf bij. De baljuw onderzocht het holle gebouw, waar eenige ledige kisten en vaten, wat hofgerief, en andere weinig gebruikte voorwerpen stonden. Overal tastte de ambtenaar, geen hoekje werd verwaarloosd.

Maar eindelijk riep Corteville, terwijl hij van een dwarsbalk, die het dak ondersteunde, een boekske haalde, zegevierend uit:

— Loochent ge nu nog, burger Heins? En hij toonde den Bijbel, die eens aan Lysbeth Lodens had toebehoord.

De beschuldigde verbleekte even... hij wist wat het vinden van een verboden boek beduidde... Maar zich sterk gevoelende door zijn onschuld, sprak hij krachtig:

— Ik ben 't slachtoffer van schandelijke wraak!

Hij peinsde aan Antoon Ravels... en diens naam zweefde reeds op zijn lippen, doch de burger bedacht zich en zweeg.

— Wij moeten u meeleden, sprak Corteville. Gij kunt meesterlijk veinzen, waarlijk gij verstaat die kunst goed.

— Leid mij mee, dat is uw plicht, maar beleedig mij niet, heer van Corteville, dit recht bezit ge geenzins, hernam Heins op fieren toon. Ik zal me voor mijn rechters verantwoorden...

— Maar ge kunt toch niet loochenen, dat dit vervloekt kettersch boek hier gevonden werd...

— Leid mij mee, ik weiger u te antwoorden, daar gij mijn rechter niet zijt...

— Gij zijt wel trotsch, hernam de baljuw geraakt...

— Zoudt ge eischen, dat ik voor u bloze, heer baljuw. Een eerlijk man bloost niet... en Heins sprak het woord eerlijk met nadruk uit.

— Naar den kerker met hem, we zullen dien stijven kop wel breken, kreet Corteville.

De krijgslieden voerden den burger weg...

— Ik eisch heden avond nog verhoord te worden, zei Heins, toen hij bemerkte, dat de baljuw hem rechtstreeks naar een cel wilde leiden...

— Meent gij, dat heer Titelmans naar de pijpen van een ketter danst? vroeg de ambtenaar hoonend. Laat dat eischen en wees mak, burger!

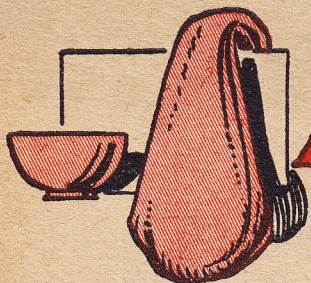
— Zijt gij een magistraat, die de privilegiën der stede handhaven moet!

— Voor kettters bestaan geen privilegiën, maar wel plak-katen... En matig u nu, want ik redetwist niet met mijn gevangenen!...

Als schimmen slopen de burgers van Oudenaarde door de doodsche straten. En ze fluisterden elkander toe, dat weer een geacht burger in den kerker geworpen was. Maar niemand verried verder wat er in zijn binnenste omging.

EEN

HELDEN

STRIJD

*of de kapitein
der boschgeuzen*

door A. HANS

EEN

HELDENSTRIJD

OF

De Kapitein der Boschgeuzen

door

A. HANS

EVANGELISATIE DRUKKERIJ

Groendreef, 67, Brussel

1926